

Центр соціальних досліджень «СОФІЯ»

Тел. (095) 095-92-23
<http://www.sofia.com.ua>

**«Суспільство і влада:
осінь недовіри»**

Центр соціальних досліджень «СОФІЯ» з 4 по 13 вересня 2017 року провів опитування населення у всіх адміністративних областях України. У Донецькій та Луганській областях опитування проводилося на території, що контролюється офіційною владою України. У Криму опитування не проводилося.

Всього було опитано 2111 респондентів віком від 18 років і старше. Вибірка опитування репрезентує доросле населення України за основними соціально-демографічними ознаками. Метод опитування – індивідуальне інтерв'ю («віч-на-віч») за місцем проживання респондента (на дому). Статистична похибка не перевищує 2,2%.

Вересень 2017 р.

Основні результати опитування
*(повні формулювання питань та одномірні розподіли
відповідей на питання див. у кінці прес-релізу)*

Загальна оцінка ситуації в країні

Українські громадяни переважно негативно сприймають розвиток ситуації в країні. Більшість (62,3%) опитаних з тою чи іншою впевненістю вважають, що справи в Україні йдуть у неправильному напрямі. Набагато менше (19,8%) тих, хто дотримується точки зору, що справи йдуть «однозначно» у правильному напрямі або «скоріше» у правильному напрямі. (Вважають, що справи йдуть і в правильному, і в неправильному напрямі – 12,8%. Не визначилися з відповіддю – 5,1% опитаних).

Припинення війни і встановлення миру на Донбасі українські громадяни сприймають як найбільш нагальне питання сьогодення. Респондентів запитали, які завдання, на їх погляд, слід вирішувати в першу чергу (потрібно було вказати три варіанти відповіді). Найчастіше респонденти вказували такі:

- Врегулювання конфлікту на Донбасі (вказали 59,1% опитаних);
- Боротьба з корупцією (41,5%);
- Зниження тарифів на житлово-комунальні послуги (36,1%);
- Зниження цін на продукти і споживчі товари (30,6%).

На думку опитаних, актуальними завданнями також є збільшення пенсій (22,9%) та боротьба з безробіттям (20,3%).

Життя у злиднях

За останні три роки відбулося безпрецедентне зубожіння населення. Серед опитаних громадян 30,0% вказали, що коштів їм вистачає тільки на продукти харчування, а для 8,8% респондентів грошей не вистачає навіть на їжу. Значній частині населення (41,2% опитаних) доходів вистачає лише на харчування та на придбання елементарних недорогих товарів. Чимало респондентів (16,4%) вказали, що коштів їм «вистачає на життя», однак придбання товарів тривалого користування, таких як меблі, холодильник у них вже викликає труднощі. До категорії «забезпечених» можна віднести лише 1,8% опитаних.

Життя в умовах несвободи

Для більшості громадян сучасна Україна не є толерантним суспільством, де можна відкрито висловлювати свої погляди. Багато хто (21,4% опитаних) вважає, що сьогодні в Україні право на свободу вираження своїх поглядів обмежується, що влада переслідує інакомислячих. Значна частина (38,0%) респондентів дотримується думки, що хоча свобода слова є, люди побоюються відкрито висловлювати свої політичні погляди, не бажаючи конфліктувати з представниками інших поглядів. Тільки третина (35,0%)

опитаних вважає, що сьогодні в Україні можна вільно, без побоювань висловлювати будь-яку думку. (Не визначилися з відповіддю – 5,6%).

Оцінка діяльності влади

Населення вкрай невдоволене тим, як працює керівництво країни. Три чверті (74,6%) опитаних тою чи іншою мірою не схвалюють роботу Петра Порошенка на посаді Президента України. Позитивно оцінюють роботу Порошенка («повністю схвалюють» або «скоріше схвалюють») 21,5% респондентів, причому «повністю схвалює» – лише 3,4%. (Не визначилися з відповіддю – 3,9% опитаних).

Так само критично сприймається діяльність Прем'єр-міністра. Роботу Володимира Гройсмана «категорично не схвалює» або «скоріше не схвалює» переважна більшість опитаних – 74,2%. Причому майже половина (45,7%) респондентів «категорично не схвалює» роботу глави уряду. Частка позитивних оцінок становить 20,8%. (Не визначилися з відповіддю – 5,0% опитаних).

Роботу Голови Верховної Ради Андрія Парубія «категорично не схвалює» або «скоріше не схвалює» 74,2% опитаних. З них «категорично не схвалює» роботу спікера – 49,3% респондентів.

Шляхи врегулювання конфлікту на Донбасі

Українське суспільство у своїй більшості не приймає шлях силового розв'язання конфлікту на Донбасі. Дві третини (68,3%) опитаних негативно ставиться до можливості проведення активних бойових дій (наступу) з метою повернення ОРДЛО під контроль України. Силовий шлях підтримує 22,7% респондентів. (Не визначилися з відповіддю – 9,0% опитаних).

Серед можливих шляхів мирного врегулювання конфлікту на Донбасі більшість українських громадян підтримує інтеграцію ОРДЛО в Україну на тих чи інших умовах. Значна частина опитаних (38,2%) вважає, що території ДНР та ЛНР мають стати частиною Донецької і Луганської областей, як це було до 2014 року. Чимало (18,3%) респондентів дотримується точки зору, що території ДНР і ЛНР мають отримати особливий статус і певну автономію, але залишитися у складі України. У меншості ті, хто пропонує «відгородитися» від ДНР-ЛНР, офіційно визнати їхню незалежність або «віддати» їх Росії.

Особливу позицію посіли 12,7% опитаних, які вважають доцільним провести референдум під контролем міжнародних спостерігачів, щоби жителі ОРДЛО самі вирішили свою долю.

Електоральні орієнтації

Переважає більшість українських громадян демонструє готовність брати участь у голосуванні, у разі проведення парламентських виборів. Зокрема, 36,4% респондентів вказали, що «обов'язково будуть голосувати». Крім того, 34,5% опитаних зазначили, що «точно не впевнені, але скоріше будуть голосувати».

Якби на момент опитування відбувалися парламентські вибори (голосування за партійними списками), то найкращі шанси подолати 5-відсотковий бар'єр мали б ВО «Батьківщина», «Опозиційний блок», Блок Петра Порошенка «Солідарність», Об'єднання «Самопоміч», Радикальна партія Олега Ляшка, Партія «За Життя», партія «Громадянська позиція», а також ВО «Свобода».

Серед респондентів, які братимуть участь у виборах, мають намір проголосувати...

- за «Батьківщину» – 12,0% респондентів,
- за «Опозиційний блок» – 11,2%,
- за БПП «Солідарність» – 10,5%,
- за «Самопоміч» – 7,1%,
- за Радикальну партію Олега Ляшка – 6,4%,
- за Партію «За Життя» – 5,9%,
- за партію «Громадянська позиція» – 5,3%,
- за партію «Свобода» – 4,6%.

Непогані шанси подолати 5-відсотковий бар'єр також має партія «Рух нових сил», яку очолює Міхеїл Саакашвілі. На момент опитування за цю партію планували проголосувати 3,6% респондентів (серед тих, хто братиме участь у виборах). Є підстави очікувати, що рейтинг цієї партії найближчим часом зростатиме. Інші партії мають менше 2,0% прихильників (в кожному окремому випадку).

Якби на момент опитування відбувалися президентські вибори, то найкращі шанси вийти до другого туру мали б Юлія Тимошенко, Петро Порошенко та Юрій Бойко.

Серед респондентів, які братимуть участь у виборах, мають намір проголосувати...

- за Ю.Тимошенко - 13,5%,
- за П.Порошенка - 12,8%,
- за Ю.Бойка - 11,2%.

Рівень електоральної підтримки інших кандидатів складає менше 7,0% в кожному окремому випадку.

Якщо говорити в цілому, як Ви вважаєте, справи в Україні йдуть у правильному чи неправильному напрямі?

Однозначно в правильному напрямі	3,9
Скоріше в правильному напрямі	15,9
Скоріше в неправильному напрямі	24,5
Однозначно в неправильному напрямі	37,8
І в правильному, і в неправильному напрямках	12,8
Важко відповісти / не знаю	5,1

Як Ви вважаєте, які із вказаних завдань слід вирішувати в першу чергу? Вкажіть три варіанти відповіді.

Врегулювання конфлікту на Донбасі	59,1
Боротьба з корупцією	41,5
Зниження тарифів на житлово-комунальні послуги	36,1
Зниження цін на продукти і споживчі товари	30,6
Збільшення пенсій	22,9
Боротьба з безробіттям	20,3
Відкриття нових підприємств і виробництв	16,1
Поліпшення соціального захисту населення	19,2
Нормалізація відносин з Російською Федерацією	10,8
Скасування депутатської недоторканності	10,4
Реформування судової системи	7,4
Зміцнення економічних і політичних зв'язків з Європою	5,7
Проведення конституційної реформи	3,7
Затрудняюсь отВажко відповіститиветить	5,1

Як Ви оцінюєте роботу Петра Порошенка на посаді Президента України?

Повністю схвалюю	3,4
Скоріше схвалюю	18,1
Скоріше не схвалюю	29,0
Категорично не схвалюю	45,6
Важко відповісти	3,9

Як Ви оцінюєте роботу Володимира Гройсмана на посаді Прем'єр-міністра України?

Повністю схвалюю	2,9
Скоріше схвалюю	17,9
Скоріше не схвалюю	28,5
Категорично не схвалюю	45,7
Важко відповісти	5,0

Як Ви оцінюєте роботу Андрія Парубія на посаді Голови Верховної Ради України?

Повністю схвалюю	2,8
Скоріше схвалюю	14,3
Скоріше не схвалюю	24,9
Категорично не схвалюю	49,3
Важко відповісти	8,7

Якби вибори до Верховної Ради відбулися найближчої неділі, чи брали б Ви участь у голосуванні?

Обов'язково буду голосувати	36,4
Точно не впевнений, але, скоріше за все, буду голосувати	34,5
Точно не впевнений, але, скоріше за все, не буду голосувати	8,5
Не буду голосувати	18,0
Важко відповісти	2,6

Якби вибори до Верховної Ради відбулися найближчої неділі, а в бюлетень для голосування були внесені зазначені партії, за яку партію Ви проголосували? Вкажіть один варіант відповіді!

	<i>Серед тих, хто «обов'язково буде голосувати» або «скоріше буде голосувати»</i>
Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	12,0
Партія «Опозиційний блок»	11,2
Блок Петра Порошенка «Солідарність»	10,5
Об'єднання «Самопоміч»	7,1
Радикальна партія Олега Ляшка	6,4
Партія «За Життя»	5,9
Партія «Громадянська позиція»	5,3
Всеукраїнське об'єднання «Свобода»	4,6
Партія «Рух нових сил»	3,6
Партія «Українське об'єднання патріотів – УКРОП»	1,9
Аграрна партія України	1,1
«Ліва Опозиція» у складі КПУ і ПСПУ	0,9
Партія «УДАР Віталія Кличка»	0,8
Партія «Правий сектор»	0,8
Партія «Народний фронт»	0,6
Партія «Наш край»	0,7
Партія «Відродження»	0,7
«Державницька ініціатива Яроша (ДІЯ)»	0,6
«Громадсько-політична платформа Надії Савченко»	0,6
Партія «Народний Контроль»	0,4
Партія «Демократичний Альянс»	0,3
«Національний корпус»	0,3
«Союз лівих сил»	0,2
Соціал-демократична партія Сергія Капліна	0,2
«Український вибір»	0,2
Організація Українських Націоналістів	0,1
Партія «Соціалісти»	0,1
Інша партія	1,5
Не підтримаю жодну з партій (проголосую проти всіх)	5,6
Важко відповісти	15,8

Якби найближчої неділі відбувалися президентські вибори, а до бюлетеня були включені зазначені кандидати, за кого Ви проголосували б? Вкажіть один варіант відповіді!

	<i>Серед тих, хто «обов'язково буде голосувати» або «скоріше буде голосувати»</i>
Юлія Тимошенко	13,5
Петро Порошенко	12,8
Юрій Бойко	11,2
Олег Ляшко	6,6
Вадим Рабінович	6,2
Андрій Садовий	5,4
Анатолій Гриценко	5,3
Міхеїл Саакашвілі	4,2
Олег Тягнибок	3,1
Святослав Вакарчук	2,7
Дмитро Ярош	1,5
Володимир Гройсман	1,1
Віталій Кличко	1,0
Петро Симоненко	0,8
Арсеній Яценюк	0,6
Надія Савченко	0,4
Інший кандидат	4,7
Не підтримаю жодного з кандидатів (проголосую проти всіх)	5,8
Важко відповісти	13,1

Як Ви ставитеся до можливості проведення активних бойових дій (наступу) з метою повернення територій ДНР і ЛНР під контроль України, навіть якщо це призведе до конфлікту з Росією?

Підтримую	22,7
Не підтримую	68,3
Важко відповісти	9,0

Який спосіб врегулювання конфлікту на Донбасі Ви підтримуєте? Вкажіть один варіант відповіді.

Території ДНР і ЛНР повертаються до складу України і стають частинами Донецької і Луганської областей, як це і було до 2014 року	38,2
Території ДНР і ЛНР отримують особливий статус і широку автономію, але залишаються частиною України	18,3
Україна «відмежовується» від ДНР і ЛНР, і вони живуть самі по собі, залишаючись незалежними республіками	13,1
Україна офіційно визнає незалежність ДНР і ЛНР в межах кордонів, що склалися	5,2
Території ДНР і ЛНР входять до складу Росії	1,1
ДНР і ЛНР проводять референдум під контролем міжнародних спостерігачів, і жителі цих територій самі вирішують, чого вони хочуть	12,7
Не підтримую жодного із зазначених способів урегулювання	4,2
Важко відповісти	7,2

Як Ви вважаєте, чи можна сьогодні в Україні вільно висловлювати свою думку, свої політичні погляди?

Сьогодні в Україні можна вільно, без побоювань висловлювати свою думку, якою б вона не була	35,0
Свобода слова є, але люди побоюються відкрито висловлювати свої політичні погляди, не бажаючи конфліктувати з представниками інших поглядів	38,0
Сьогодні в Україні право на свободу вираження поглядів обмежується, влада переслідує інакодумців	21,4
Важко відповісти	5,6

Яке в цілому матеріальне становище Вашої сім'ї?

Грошей не вистачає навіть на продукти харчування, іноді голодуємо	8,8
Грошей вистачає тільки на продукти харчування	30,0
Грошей вистачає на харчування і на покупку елементарних недорогих товарів	41,2
В цілому на життя вистачає, але придбання товарів тривалого користування, таких як меблі, холодильник, телевізор уже викликає труднощі	16,4
Живемо забезпечено, але поки не можемо собі дозволити деякі великі покупки (купити квартиру, автомобіль тощо)	1,8
Живемо в повному достатку	0,1
Важко відповісти / відмова від відповіді	1,7